

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W WOŁOMINIE

z dnia 23 maja 2023 r.

w sprawie nadania godności Honorowego Obywatelstwa Wołomina

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 14 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2023 roku, poz. 40, z późn.zm.) Rada Miejska w Wołominie uchwala, co następuje:

§ 1. Nadaje się godność Honorowego Obywatelstwa Wołomina

Księdzu majorowi Ignacemu Skorupce

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Wołomina.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Wołominie

Marek Górski

Wołomin, 09 lutego 2023 roku

ELŻBIETA RADWAN
BURMISTRZ WOŁOMINA

UL. OGRODOWA 4, 05 – 200 WOŁOMIN
TEL. 763-30-65 FAX. 763-30-66
e-mail: sekretariat@wolomin.org

WOU.052.1.2023

Pan
Marek GÓRSKI
Przewodniczący Rady Miejskiej
w Wołominie

Wniosek o nadanie godności Honorowego Obywatela Wołomina

Wnoskujemy o nadanie godności Honorowego Obywatela Wołomina

Księdzu mjr. Ignacemu Skorupce

Uzasadnienie

W bieżącym roku obchodzić będziemy 130. rocznicę urodzin kapelana wojskowego ks. mjr. Ignacego Skorupki, poległego w boju pod Ossowem 14 sierpnia 1920 roku.

Ignacy Skorupka urodził się 31 lipca 1893 r. na warszawskiej Woli przy ulicy Ciepłej 3. Był synem Adama Skorupki, urzędnika wywodzącego się ze szlachty zagrodowej z Podlasia, i Eleonory z Pomińskich, córki powstańca styczniowego. Jego brat, Kazimierz Skorupka był związany z harcerstwem (spotkał go tragiczny los, zmarł w grudniu 1944 r. w obozie koncentracyjnym na Majdanku).

W 1909 r. ks. Skorupka wstąpił do Warszawskiego Seminarium Duchownego. Przyjął niższe święcenia. Jesienią 1914 r. został skierowany do Cesarskiej Rzymskokatolickiej Akademii Duchownej w Petersburgu.

Pełnił funkcję proboszcza – w 1917 r. w Bogorodsku (okolice Moskwy), następnie od września 1917 do sierpnia 1918 r. w Klińcach. Tam prowadził polską drużynę harcerską i uczył w miejscowej szkole. Organizował życie dzieciom – zainicjował powstanie szkoły początkowej, teatru i towarzystw opiekuńczych. W Klińcach przebywała dwutysięczna grupa polskich uciekinierów, a ks. Ignacy Skorupka został ich nieformalnym przywódcą. Zabiegał w Kijowie, aby grupa powróciła na tereny polskie, co ostatecznie się udało. Sam powrócił pod koniec sierpnia i już od września pełnił funkcję wikariusza w Łodzi. Dzięki niemu powstało tam Towarzystwo „Oświata”, które edukowało Polaków.

We wrześniu 1919 r. ks. Ignacy Skorupka powrócił do stolicy, gdzie pracował jako notariusz i archiwista Kurii Warszawskiej. Bardzo zaangażowany w różne inicjatywy był m.in. kapelanem Ogniska Rodziny Maryi, prowadzonego przez siostry franciszkanki dla sierot. Działał również w harcerstwie jako komendant hufca Okręgu Łódzkiego ZHP.

Ksiądz Skorupka długi czas zabiegał, aby zostać kapelanem wojskowym. Dopiero w lipcu 1920 r., gdy bolszewicy zaczęli zbliżać się do Warszawy, jego prośba została uwzględniona.

Ostatecznie, dzięki poparciu biskupa polowego Wojska Polskiego Stanisława Galla, został kapelanem garnizonu praskiego. Jego rola skupiała się na posłudze w koszarach. Spowiadał żołnierzy idących na front, wspierał ich słowem i modlitwą.

7 lub 8 sierpnia na własną prośbę został mianowany kapelanem lotnym 1. Batalionu 236. Pułku Piechoty Armii Ochotniczej (Legii Akademickiej). Miejszem formowania się grupy była Szkoła im. Władysława IV na warszawskiej Pradze. To tutaj gromadzili się studenci, gimnazjaliści i harcerze.

13 sierpnia 1920 r. batalion ochotników wyruszył do leżącej na linii frontu wsi Ossów, na czele ze swoim kapelanem ks. Ignacym Skorupką. Na miejsce dotarli około północy. Od Szkoły im. Władysława IV do Ossowa w linii prostej jest około 15 kilometrów. To pokazuje, jak blisko bram stolicy byli bolszewicy.

14 sierpnia 1920 r. młodzi ochotnicy z Warszawy i Mazowsza, choć słabi, niewyszkoleni taktycznie i źle uzbrojeni, stawili skuteczny opór jednemu z najsilniejszych oddziałów wroga. Zdecydowała o tym m.in. ich mocna postawa duchowa, w której formowaniu miał udział bohaterski kapelan – ks. Skorupka, który poległ nad ranem na polach Ossowa, w jednym z pierwszych ataków na bolszewików. Kazimierz Węclawski, 17-letni uczestnik tych walk tak relacjonował to wydarzenie:

„Gdy ruszyliśmy do natarcia, ksiądz (...) został zabity od kul, widziałem to z paru metrów! Ja mówię do naszych – Chłopczy, proszę Was, celujcie w brzuch, w pierś, to musi gdzieś trafić! Oni idą taką kupą, że my ich wyłoiimy...”

Obok księdza Ignacego, który padł trafiony w głowę, szedł inny młody żołnierz, który w krytycznym momencie chwycił księdza i chciał przytrzymać, ale został trafiony ogniem pocisków. Po bitwie ciała leżały obok siebie.

Dowódca batalionu, podporucznik Słowikowski, tak wspominał księdza Skorupkę:

„Noc z 14 na 15 sierpnia spędziłem razem z ochotnikami w okopach, by dać przykład, iż oficer dzieli wszystkie trudy i znoje wojenne. Gdy w nocnej ciszy rozmyślałem nad ciężkim bojem i nad całością wydarzeń dnia, doszedłem do przekonania, iż zwycięstwo zawdzięczamy przede wszystkim wielkiej i ofiarnej pracy ks. Skorupki, który zaszczerpił w sercach ochotników wiarę w zwycięstwo i pomoc Boską. Czyż to nie silna wiara trzymała ich i kazała walczyć do upadłego? Słabo wyszkoleni, nie umiejący strzelać ani walczyć bagnietem, szli do szturmów jak starzy żołnierze.

Ojcem duchowym zwycięstwa był kapelan. Nigdzie nie wspomniano, że to on wpajał w serca ochotników wiarę w nasze zwycięstwo, wiarę w pomoc Najświętszej Maryi Panny. Że to on głosił, iż dzień 15 sierpnia, dzień święta Wniebowzięcia, będzie dniem naszego zwycięstwa. Czy nie spełniło się to, w co wierząc święcie, przepowiadał? Odszedł w przeddzień naszego wielkiego zwycięstwa”

Pułkownik Kazimierz Węclawski, który podczas ataku na bolszewików szedł w jednym szeregu ze swoim kapelanem, był świadkiem odnalezienia ciała księdza:

„Mieszkańcy miejscowości Leśniakowizna zaczęli znosić ciała poległych, w tym zwłoki Ks. Ignacego, które zidentyfikowałem, odnalazłem czapkę wojskową, podniosłem krzyż, który położyłem na piersi księdza, oraz zakrwawioną stulę, którą owinąłem okolicę szyi kapelana, całość nakryłem płaszczem i oddając cześć Bohaterowi zasalutowałem!”

Wieść o śmierci bohaterskiego kapelana błyskawicznie rozeszła się na pierwszej linii frontu. Pierwszy meldunek z 15 sierpnia, mówiący o walkach pod Ossowem i Leśniakowizną, donosił:

„Ciężko ranny i zaginiony ppor. Haber, zabici ppor. Makarewicz oraz kapelan, ksiądz Ignacy Skorupka, który w stule i z krzyżem w ręku prowadził tyralierę do ataku”.

Ciało ks. Ignacego Skorupki przewieziono do Warszawy. 17 sierpnia w kościele garnizonowym przy ulicy Długiej, a następnie na Powązkach, miały miejsce uroczystości pogrzebowe z udziałem najwyższego duchowieństwa oraz przedstawicieli rządu i generalicji. Generał Józef Haller udekorował trumnę bohaterskiego kapłana nadanym pośmiertnie Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari.

Uroczysty pogrzeb księdza Skorupki przyczynił się do nadania szerokiego rozgłosu temu wydarzeniu. Wspominał o tym ppor. Mieczysław Słowikowski:

„Widocznym było, że wiadomość o śmierci ks. Skorupki lotem błyskawicy rozeszła się po całym kraju, niewątpliwie przyczyniając się do ogólnego zapалу, jaki ogarnął naród”.

W 1921 r. w Ossowie, w miejscu śmierci kapłana, mieszkańcy postawili drewniany krzyż, zniszczony w 1944 r. przez żołnierzy sowieckich, którzy wtedy jako „wyzwoliciele” podeszli pod Warszawę. 11 kwietnia 1981 r. ufundowano nowy krzyż, a na Cmentarzu Powązkowskim uroczystie poświęcono nagrobek księdza Ignacego (kwatery 244-5-15). W sierpniu 1924 r. na cmentarzu żołnierzy polskich 1920 r. odsłonięto pomnik z wyrytymi nazwiskami żołnierzy, w tym ochotników, którzy polegli w boju pod Ossowem, a których nazwiska udało się zidentyfikować. Wśród nich ks. Ignacy Skorupka.

Śmierć księdza Skorupki stała się symbolicznie punktem zwrotnym w Bitwie Warszawskiej 1920 roku, jak i w całej wojnie z bolszewikami. Ossów okazał się granicą, której bolszewicy nie zdołali przekroczyć w marszu na Warszawę; to stąd bolszewicy rozpoczęli swój paniczny odwrót. Stolica została ocalona; uratowano także niepodległość Rzeczypospolitej, ale i świata zachodniego.

Ksiądz Ignacy Skorupka został pośmiertnie awansowany do stopnia majora, odznaczony orderem Virtuti Militari klasy 5 i Krzyżem Niepodległości (1933). W 2010 r. ks. Skorupka został uhonorowany Orderem Orła Białego.

W czerwcu 1939 r. przy ul. Matarewicza (na wysokości miejsca śmierci ks. Skorupki), odsłonięto obelisk ku czci ks. Skorupki. Fundusze na ten cel przekazali żołnierze 36. pp. Legii Akademickiej w 1925 roku. W 1981 r. jeden z mieszkańców Ossowa z własnych funduszy przeprowadził renowację tego pomnika. Powstał pomnik ks. Skorupki przy Szkole Podstawowej w Ossowie, której patronem jest także ks. Ignacy Skorupka.

Ksiądz mjr Ignacy Skorupka jest niekwestionowanym bohaterem Bitwy Warszawskiej, który swoje młode życie złożył na ołtarzu Ojczyzny, tu na polach ossowskich, na Ziemi Wołomińskiej. Społeczeństwo polskie doceniło poświęcenie kapłana, stawiając mu liczne pomniki i odsłaniając tablice pamiątkowe. Ale ks. Ignacy Skorupka zasłużył przede wszystkim na szczególne uhonorowanie przez Mieszkańców Wołomina.

Dlatego w imieniu Mieszkańców i Władz Samorządowych Wołomina, w 130. Rocznicę urodzin, wnioskujemy o nadanie Księdzu mjr. Ignacemu Skorupce godności Honorowego Obywatela Wołomina.

z poważaniem,

Z-ca Burmistrza

Dariusz Szymonowski

BURMISTRZ

Elżbieta Radwan

Biuro Rady Miejskiej
w Wołominie
Data: 27.02.2023
L. dr.